

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3320/2025
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Томовић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одређивања начина одржавања личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 121/24 од 27.03.2024. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 121/24 од 27.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П2 58/23 од 23.01.2024. године ставом првим изреке, разведен је брак тужиоца и тужене закључен 20.10.2001. године у Горњем Милановцу, пред матичарем Општине Горњи Милановац, уписан у Матичну књигу венчаних Општине Горњи Милановац под текућим бројем ... за 2001. годину, на основу члана 41. Породичног закона. Ставом другим изреке, малолетно дете ВВ из ... поверен је на самостално вршење родитељског права оцу. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа 15.000,00 динара месечно, сваког 1. – 10. у текућем месецу, на текући рачун тужиоца почев од подношења тужбе док пресудом не буде укинута или измењена и да неплаћене доспеле обавезе издржавања од 120.000,00 динара плати са законском затезном каматом од доспелости сваке појединачне рате издржавања до исплате, под претњом принудног извршења. У преосталом делу одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа преко досуђеног до тражених 20.000,00 динара месечно, сваког 1. – 10. у текућем месецу, уплатом на текући рачун тужиоца, почев од подношења тужбе док пресуда не буде укинута или измењена, с тим да неисплаћене а доспеле обавезе издржавања плати са законском затезном каматом од доспелости сваке појединачне рате издржавања до исплате. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је пребивалиште малолетног ВВ на

адреси пребивалишта његовог оца. Ставом петим изреке, уређен је начин одржавања личних односа тужене и малолетног ВВ по слободном моделу у складу са договором детета и родитеља, уважавајући потребе и обавезе детета. Ставом шестим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 121/24 од 27.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке, у усвајајућем делу става трећег изреке којим је обавезана тужена да доприноси издржавању малолетног детета 15.000,00 динара од пресуђења са припадајућом каматом, у ставу четвртном, у ставу петом и у ставу шестом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу става трећег изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да за издржавање малолетног детета плаћа 15.000,00 динара почев од подношења тужбе 22.05.2023. године до пресуђења 23.01.2024. године, односно исплати неисплаћене доспеле обавезе за издржавање од 120.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужена су закључили брак 20.10.2001. године. У овом браку ...2008. године рођен је мал. ВВ. Странке имају и пунолетну ћерку која је студент ... факултета у Крагујевцу. Странке живе у стамбеном објекту у улици ... бр. .. у ... који представља њихову заједнички стечену имовину и ниједна од странака за сада нема намеру да напусти заједнички стамбени објекат. Странке воде заједнички брину о мал. детету тако што тужена пере, пегла, одржава хигијену, кува за целу породицу, купује гардеробу за сина, даје му џепарац, а издржава и ћерку када долази викендом из Крагујевца. Тужилац ради као предузетник, има своју предузетничку фирму која се бави ... и месечно остварује зараду 1.000 – 1.300 евра, финансира студирање ћерке на ... факултету у Крагујевцу где школарина годишње износи 108.000,00 динара јер је ћерка самофинансирајући студент, платио је прву рату и плаћа стан за ћерку у Крагујевцу од 8.000,00 динара. Тужена ради као пословођа у ... д.о.о. Горњи Милановац. Просечна зарада тужене у периоду од 01.08.2023. године до 31.10.2023. године износила је 64.155,33 динара. Тужена ради и додатни посао у пекари где месечно оствари између 20.000,00 – 30.000,00 динара, непријављено односно „на црно“. Из извештаја Центра за социјални рад у Горњем Милановцу утврђено је да парничне странке имају складан однос са својом децом, да су отворени за сарадњу у реализацији родитељских улога, да је тужилац спреман ако тужена остане у кући да се пресели у кућу својих родитеља у

Горњем Милановцу. Малолетни ВВ је узраста 15 година и 3 месеца, ученик је првог разреда ... школе, поседује потребан ниво самосталности у домену непосредне бриге о себи, ангажује се у обављању кућних послова и емотивно је веома близак са сестром. Наглашава да је однос са мајком сада добар, након периода дистанце и потенцира на успостављеној блискости са оцем и експлицитно износи свој став да би након развода родитеља желео да настави живот са оцем као и да се отац о њему доминантно стара. Стручни тим Центра је мишљења да треба уважити одлуку мал. детета при чему је тужена као мајка пред Центром исказала спремност и разумевање да прихвати вољу детета. Центар је предложио да се лични односи мал. детета с мајком одвијају по слободном моделу у договору детета и мајке, с тим да се уважавају потребе и обавезе дечака. Мал. ВВ је пред судом изјавио да убудуће жели да живи са оцем. Брак странака правноснажно је разведен првостепеном пресудом на оснoу члана 41. Породичног закона.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права мал. дете странака поверили на самостално вршење родитељског права оцу, уредили начин одржавања личних односа мал. детета са мајком и одредили висину доприноса мајке у издржавању мал детета.

Ревизија неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. У смислу члана 6. став 1. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, руководи најбољим интересом детета, прописана је одредбом члана 266. став 1. истог закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу члана 270. тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Породични закон у члану 67. прописује да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права које се састоји од дужности и старању о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбом члана 68. - 74. Породичног закона, а суштина свих дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета, што је императив којим су дужни да се руководе. Сагласно наведеном, најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе.

Према одредбама чланова 76. и 77. став 3. Породичног закона, родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот, ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права којим се писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем, које мора бити у најбољем интересу детета и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета. Уколико родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права, као у конкретном случају или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

У конкретном случају, брак странака је разведен због поремећених партнерских односа и између странака нема споразума о поверавању малолетног детета на самостално вршење родитељског права. Код таквог стања, у погледу одлуке о поверавању малолетног детета на самостално вршење родитељског права једном од родитеља, овде странака, нижестепени судови су правилно утврдили најбољи интерес мал. детета на основу стручног мишљења органа старатељства из извештаја Центра за социјални рад у Горњем Милановцу, које је оцењено у склопу осталих изведених доказа. Стручно мишљење, прихваћено од стране нижестепених судова, дато је, не само с обзиром на исказану жељу детета да би након развода родитеља желео да настави живот са оцем, већ на основу детаљне опсервације актуелне породичне ситуације и породичних прилика парничних странака, посебно односа родитеља и мал. детета, узраста мал. детета, чињенице да се отац о доминантно стара о мал. детету, али и стручне процене да одлуку мал. детета треба уважити.

Најбољи интерес мал. детета правилно нижестепени судови су правилно проценили и приликом одлучивања о начину одржавања личних односа мал. детета са мајком, сагласно члану 6, 61, 266. и 270. Породичног закона.

С обзиром на изнето, одлука о поверавању на самостално вршење родитељског права оцу и одређивања модела виђања мал. детета са мајком, донете су сагласно Породичном закону, па је без утицаја супротно указивање ревизије, посебно истицање навода да су странке као родитељи и поред развода брака наставили заједнички живот и да се обоје старају о мал. детету, те да нема места поверавању мал. детета на самостално вршење родитељског права једном од родитеља. Наиме, по оцени Врховног суда, с обзиром на поремећене односе странака и неизвесност трајања њиховог заједничког живота убудуће, поверавање мал. детета на самостално вршење родитељског права оцу представља очување његове постојеће животне стабилности и сигурности надаље, а одређени модел виђања обезбеђење услова за даље активно учешће мајке у његовом животу у случају престанака заједнице живота странака, што у датим околностима јесте поступање у најбољем интересу мал. детета.

Одлуком нижестепених судова правилно је одређена и висина доприноса за издржавање мал. детета, у новцу, у складу са чланом 160., 161, 162. и 163. Породичног

закона и довољно образложена. Месечном сумом на коју је обавезана, тужиљи неће бити угрожена њена егзистенција (радно је способна и остварује редовна месечна примања).

Правилно је примењен и члан 207. Породичног закона у погледу одлуке о трошковима поступка.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**